

Regionkontoret
Styrning och stöd
Samuel Lindh
Nämndtjänsteman

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2023-05-15	RS220583

Regionstyrelsen

Svar på motion om att tillhandahålla mensskydd på Region Hallands toaletter

Förslag till beslut

Regionkontoret föreslår regionstyrelsens arbetsutskott besluta att

- föreslå regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige besluta att avslå motionen.

Sammanfattning

Helen Ung Le (S) och Therese Stoltz (S) har i en motion yrkat att Region Halland ser mensskydd som en självklar hygienprodukt att ha på dess toaletter.

Motionen har remitterats till samtliga driftnämnder samt till Hallandstrafiken. Regionkontoret förespråkar, mot bakgrund av inkomna yttranden samt egen utredning, att motionen avslås.

Bakgrund

Helen Ung Le (S) och Therese Stoltz (S) har i en motion yrkat att Region Halland ser mensskydd som en självklar hygienprodukt att ha på dess toaletter.

I motionen beskrivs att den som får mens ofta har som vana att ha med mensskydd men att det inte alltid finns till hands, att det finns personer som inte har råd med mensskydd samt att ämnet mens är skambelagt att tala om.

Motionärerna skriver också att det blir vanligare att skolor och arbetsgivare erbjuder mensskydd och att det hade kunnat göra Region Halland till en mer attraktiv arbetsgivare.

Motionen har remitterats till samtliga driftnämnder samt till Hallandstrafiken AB, som vid sedan årsskiftet ombildats till Driftnämnden kollektivtrafik.

I sina yttranden skriver flera driftnämnder att avvägningar behöver göras. ”Det gäller bland annat organisatoriskt ansvar för praktisk hantering samt avvägning kring kostnad och finansiering i relation till annan angelägen finansiering för Region Hallands kärnverksamhet gentemot invånarna.”

Driftnämnden Hallands sjukhus skriver därutöver att för patienter tillhandahålls mensskydd redan.

Driftnämnden kultur och skola tillhandahåller redan idag mensskydd till alla som studerar vid Munkagårdsgymnasiet samt till viss del även på folkhögskolorna.

Driftnämnden regionservice skriver att ett uppdrag att verkställa motionens förslag innebär att extra resurser behöver tas i anspråk. Utifrån ett jämställdhetsperspektiv och som bidrag till god arbetsmiljö ställer sig Driftnämnden regionservice positiv till motionens innehåll.

Driftnämnderna Psykiatri och Kollektivtrafik har ej inlämnat yttrande.

Övervägande

Regionkontoret förstår motionärernas förslag som att mensskydd med självklarhet ska tillhandahållas på regionens toaletter på samma sätt som toalettpapper, två och vatten. Möjligen kan förslaget antas avgränsat till att inte omfatta herrtoaletter.

Kostnadsberäkning

För att kunna bilda sig en uppfattning om vad motionärernas förslag skulle kosta att genomföra har Regionkontoret fått hjälp av Regionservice att genomföra en kostnadsberäkning, som redovisas i bilaga.

Kostnadsberäkningen innefattar inköp och montering av behållare, kostnad för löpande städ/underhåll och påfyllnad. Det finns inte behov av behållare på samtliga toaletter varför beräkningen har avgränsats till 1000 toaletter. Kostnaden första året, då inköp och montering görs, beräknas till 6650 tkr. Den årliga kostanden därefter beräknas till 3350 tkr (exklusive indexuppräkning). Kostnaden kan beskrivas som drygt nio kronor per dag och toalett.

Det regionala uppdraget och utblick

Att tillhandahålla mensskydd på toaletterna är inte en del av det regionala uppdraget. Det är inte heller ett regionalt uppdrag att helt bekosta eller subventionera enskildas mensskydd. Däremot har varje kommun i uppdrag att bistå den som har svårt med sin försörjning.

Frågor om mensskydd har de senaste åren diskuterats på olika nivåer i samhället. Frågan om samhället bör subventionera eller helt bära kostanden för mensskydd är i sig en fråga för rikspolitiken. Kring detta finns också förslag i riksdagen.¹ I vissa kommuner erbjuds gratis mensskydd i skolor, då unga kvinnors² och flickors situation kan kräva särskild hänsyn. Region Halland tillhandahåller mensskydd i sina skolor.

De Halländska kommunerna har tillfrågats om huruvida de tillhandahåller mensskydd på sina toaletter. I Kungsbacka har medel avsatts för ett treårigt försök med mensskydd (30 behållare) på mellanstadie- och högstadieskolor. I Halmstad kommun utreds just nu en motion om kostnadsfria mensskydd i grundskola, gymnasium och andra kommunala verksamheter där unga befinner sig. Laholms kommun utreder en motion om mensskydd i skolorna. Varberg kommun och Hylte kommun har ej återkommit i frågan. I ingen av de kommuner som svarat tillhandahålls mensskydd i allmänhet på de kommunala toaletterna.

I huvudsak en personalfråga

Då den absoluta merparten av regionens toaletter är personaltoaletter, och då mensskydd redan finns tillgängligt på vårdavdelningar och skolor, uppfattar regionkontoret att motionärernas förslag i huvudsak, men inte endast, ska ses som en åtgärd för personalen.

¹ Motion 2016/17:2762 Mensskydd, Avslag.

Motion 2021/22:1553, Kostnadsfria mensskydd i Sverige, Avslag

Motion 2022/23:2100, Gratis mensskydd i skolan och sänkt moms på mensskydd, Bereds.

² Könade uttryck syftar i denna text på biologiskt kön.

Eftersom mensskydd redan finns tillgänglig på skolor och vårdavdelningar kan det antas att det för stora delar av personalen redan idag går att hantera en situation där det plötsligt och oförutsett uppkommer ett behov av mensskydd. Det har inte framkommit att mensskydd på toaletterna, i enlighet med motionärernas förslag, är en personalåtgärd som önskas ges särskild prioritet.

Regionkontorets bedömning

Regionkontoret anser visserligen att mensskydd på toaletterna kan bidra till en god arbetsmiljö och vara en allmänt rimlig åtgärd. Samtidigt är tvål, vatten och toalettpapper något som kan antas användas av varje toalettbesökare medan mensskydd något som kan antas användas betydligt mer sällan. I synnerhet då åtgärden främst syftar till att underlätta då mensen kommit oväntat eller då egna mensskydd glömts. Regionkontoret bedömer att de resurser som skulle tas i anspråk av att se mensskydd som en självklar hygienprodukt är förhållandevis stora. Med sitt breda anslag är åtgärden alltför omfattande och kostnadsdrivande.

Att mensskydd redan tillhandahålls på våra skolor innebär att regionen inte ligger efter samhället i övrigt i fråga om att tillgängliggöra mensskydd för unga.

Mot bakgrund av ovanstående är det regionkontorets bedömning att motionen bör avslås. Regionkontoret har i sin bedömning inte beaktat att frågan om att tillgängliggöra mensskydd relaterar till en pågående samhällsdiskussion om kvinnors och mäns olika förutsättningar och att det kan finnas politiska och symboliska värden att beakta. En sådan diskussion bör dock lämpligast föras bland de förtroendevalda.

Konsekvensbeskrivning

Regionkontoret föreslår att motionen avslås. Konsekvensen av ett sådant beslut innebär ingen förändring mot nuläget.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Regionkontoret Ett avslag på motionen har inga ekonomiska konsekvenser. Ett bifall av motionen innebär en icke-budgeterad kostnad på 6650 tkr första året och 3350 tkr per år exklusive indexuppräknings.

Regionkontoret

Cristine Karlsson
tf. Regiondirektör

Henrik Lundahl
Kanslichef

Bilaga:

Motion om att införa mensskydd på Region Hallands toaletter (RS220583-2)

Yttrande från DN HS (RS220583-6)

Yttrande från DN ADH (RS220583-7)

Yttrande från DN NSV (RS220583-8)

Yttrande från DN KS (RS220583-9)

Yttrande från DN RGS (RS220583-10)

Kostnadsberäkning (från DN RGS) (dokumentnr. 670916)

Styrelsens/nämndens beslut delges

Motionärerna.

Samtliga driftnämnder.